

دورنالار

*ملا پناه واقف

بیر زمانا هاوادا قانادا ساخالین سوزوم واردیر منیم سیزه، دورنالارا قاتارلا شیب نه دیاردان گلیر سیز؟ بیر خبر و ترسه نیزیزه، دورنالار سیزه مشتاق دورور بغداد انلرلی گوزله به - گوزله به قالیب یوللاری آستا قانادا چالین، غافل تنلرلی حیف دیر، سالار سیز دوزه، دورنالارا خیلی وقتدیر یارین فراقیندایام پروانه تک حسنین چراغیندایام بیر آلا گوزلی نین سوراغیندایام گورونورمی، گورون گوزه، دورنالارا من سئومیشم آلا گوزون سورمه سین بدنظر کسین، زیان و نرتمه سین ساقین گزین، لاجین گوزو گورمه سین قورخورام صفینیزی پوزا، دورنالارا نازنین - نازنین اندرسیز آواز روحلار تازه لئیر، اولور سرفراز واقفین ده کونلو چوخ اندر پرواز هر دم سیزین ایله گزه، دورنالارا!

توانه شاعرانه

* میرزه علی اکبر صابر

سلو کی شاعرین عینا صفا دکول ده نه دیر؟ وطن پرسته بو مسلک روا دکول ده نه دیر؟

ناسیل دا عصره گوره مظهر اولماسین شاعر، فؤادی لوحه گیتی نما دکول ده نه دیر؟

خیالی مسعدت و اعتلای اهل وطن، شعاری ملته مهر و وفا دکول ده نه دیر؟

سریر سلطنت شاعرانه مالکی نین لوای همتی عزت گمشا دکول ده نه دیر؟

ولیک، جایزه جولوقلا وصفگو شاعر شو مسلکنده یاونوجی دکول ده نه دیر؟

یولا ستایش اندن شاعرین بو نغله لیگی، نهایت اقبح اولان بیر ادا دکول ده نه دیر؟

در خزینه اهل کمال ایکن اشعار، خرف بهاسینه ساتماق جفا دکول ده نه دیر؟

مدیحه گولرین اشعاری، آبرولری تک، نثار خاکک در اغنیا دکول ده نه دیر؟

تملقاته یاقیشماز طبیعت شاعر، بو شیوه مسلک اهل ریا دکول ده نه دیر؟

ریانی ترک انده لیم زاهد ریاکاره، دو رنگ لیک بیزه نسبت خطا دکول ده نه دیر؟

تبصصاتیه حاصل اولان بشش - اون گونلوک عمردن ایسه بیر اولمکک سزا دکول ده نه دیر؟

ناغیل

دوستلوغون سیرری

وثریب دندلی:

- قارداش، آل بونا بیر آز یشمک-ایچمک وثر، قالاتینی دا خیردالا قایتار.

تاجیر لله باخیب گوردو بو انله قییمت لی داشدی کی، بونو خیردالاساپولونو قاری تکجه آپارا بیلیمچک، اودور کی، دندلی:

- قاری نه، گنت بیر حامبال گنیر، پولونون آرتیغینی آپار. قاری بو سوزو ائتشدنده انله بیلدی کی، تاجیر اونو اله سالیر، اما اوره یینده دندلی:

- گندیب گیرم، گورسم تاجیر منی آلدادیب، اوندان اونون باشینا بیر اویون آچارام کی، آناسین دان امدیدی سود بورنون دان کلر.

قاری گندیب بیر حامبال چاغیردی. تاجیر حامبالین دالینا بیر کیسه پوللا شتی بو کله دی. قاری گوردو خنیر آ، تاجیر دوز دئییرمیش، هامبالی کتیردی ائونه، یو کو بوشالتدی. حامبال پولونو آلیب گنتدی.

ملیکله کنچل قارینی دیله طوطوب قیلغینا گیردی لر.

کنچل دندلی:

- قاری نه، بیزیم بیر ایشیمیز وار، اگر اونو دوزلت سن، سته او قدر لل - جاواحیرت وثرریک کی، ییغیب - ییغیش دیرا بیلیمزن.

قاری دندلی:

- اوغول، انله بو وثر دینییز پول دا بسیمدی. دئین گوروم من دن نه ایستیر سیزین کنچل ممد دندلی:

- بیز اصیل دوستلوغون، صداقتین سیرلرینی اویرنیمه گلیمیشیک. ائیشیمشک کی، بو ایشلری سحرلی اوج درویش قلمچسین دن اویرنمک اولار. ایندی او یشری بیزه گوستره بیلرسنمی قاری گولوب دندلی: سیزی منیم یانیم گوندرن درویش لرین اولدوغو یشر آختاردیغینیز قلمچن او زودور.

ملیک دندلی: - قاری نه، بس انله ایسه همین درویش لر بیزی نیسه سنین یانیم گوندرن لر قاری دندلی:

- اوغول لایم، اونو من ایندی دئی بیلیم، سیز درویش لری بیزه ده گورجک سیز، اوندان خبر آلا سیز، اونلار بو سیردن سیزی آگاه اندرلر...

پادشاهان ترک ایران

ادامه از شماره قبل...

سلسله آق قویونلو

حسن زاده افزود: شناخت ما از نظام پول رایج دولت آق قویونلو دست کم در مناطق شرق آناتولی، از گزارش هایی است که در زمان سلطان سلیم اول عثمانی در این مناطق ضبط شده است.

وی گفت: یک آنچه عثمانی در زمان آق قویونلوها معادل با سه قراچه آنچه بود که به درهم نیز شهرت داشت و یک تنکه مساوی با دو آنچه عثمانی و یک شاهروقی (تحریر شده شاهرخی) معادل شش آنچه عثمانی بود.

حسن زاده افزود: همچنین نوعی سکه نقره ای رواج داشت که وزن معیار آن ۴.۶ گرم (یا ۵.۲ گرم) بود و این سکه نیز تنکه نامیده می شد و سکه هایی با وزن نصف، یک چهارم و یک هشتم سکه مذکور نیز موجود بود در زمان آق قویونلوها که کنار چند سکه رایج تنکه، دینار به خصوص دینار تبریزی در جریان بوده است و آق قویونلوها سکه طلائی به وزن یک مثقال شرعی یعنی حدود ۳.۴ گرم ضرب می کردند که به احتمال معادل با اشرفی مصری بوده است که هم اکنون نمونه هایی از این سکه ها در موزه آذربایجان در تبریز نگهداری می شود.

سکه های آق قویونلوها از جنس نقره، برنز بود

عباس خاکسار کارشناس موزه در تبریز نیز به خبرنگار گروه استان های باشگاه خبرنگاران جوان از تبریز گفت: سکه های آق قویونلوها از جنس نقره، برنز بود که مسکوکات این سلسله را می توان از لحاظ ضرب به ۲ گروه تقسیم کرد: ۱. سکه های

بایاتی

عاشیق صنم اوتونا

سرو صنم اوتونا

یانانایا کول اولدوم

اوز کیمسه نم اوتونا

آغ چوخا، قارا چوخا

یاراشیر یارا چوخا

سنه یامان باخانین

گوزونه یارا چیخا

من عاشیق ابری داغلار

دوز داغلار ابری داغلار

گوزلرین دوز داغ چکر

قاشلارین ابری داغا

گندن گنتمه دایان، دور

حالیمن سنه عیناندر

کلیشیوه من قوربان

گندیشین نه یاماندر

خراساندا اوزوم وار

کنتمه قنیت سوزوم وار

دنیا کی گوزل آلسا

منیم سنده گوزوم وار

بیلیمجه

آغاج باشیندا داری قویوسو : انجیر

آغاج باشیندا داری قویوسو ، داغار جیقدی سوزون دوغروسو ،

ایچی دولو بال قوروسو : انجیر

آغاج باشیندا دوزولر ، آل وورسان قانی سوزولر : قارا توت

آغاج باشیندا گوزو پالچیقلی قاری : آزگیل

آغاج باشیندا قارقا ، آغزی دولو قوورقا : خاشخاش

آغاج باشیندا قورا ، بیلمه دیم دوشدوم تورا ، هر کس بونو تاپماسا

، سورغوسوز گننسن گورا : یالان ، چاشما

آغاج باشیندا قیرمیزی قیز : زوغال آختا ، کیزیل جیک

آغاج باشیندا قیرمیزی یوماق : آلم

آغاج باشیندا ساری قوروسو : انجیر

آغاج باشیندا ساری یوماق ، اوستونه سبیلیب آغ سوماق : هنیوا

آغاج باشیندا توکلو یوماق ، بیر اوزو آغ ، بیر اوزو ساری : شافتالی

آنا بابا سوزلری

گونشی پالچیقلا سووار ماق اولار می؟

اندود توان چشمه ی خورشید به کل؟

گنجه اودونا گندن چوخ اولار.

قصه شب دراز است(شب دراز است و قلندر بیدار).

گنجه شهره گندن چوخ اولار ، قیشدا بوستان اکن.

شب کسی که میگوید به شهر می روم زیاد است ، زمستان

کسی که می گوید جالیز خواهد کاشت.

گندر بوستان قتراسی ، قالار اوزون قاراسی.

خیزره نارس و هندوانه بوستان تمام میشود و فقط روسیاهی

میماند.

گندیب حاماما ، اولوب شاماما(کنده جه یم حاماما، چنخام

اولام شاماما).

یعنی نتیجه استحمام و آرایش این است که انسان تمیز و

معطر گردد.

لاری خوروز بانلاماز، بانلاسا واخت آنلاماز.

اشاره به آدم وقت شناس می باشد-حسنی به مکتب نمی رفت

وقتی می رفت جمعه می رفت.

لالتن دپلین ننه سی بیلر .

زبان لال را مادرش میفهمد(آشنا داند صدای آشنا).

لای لای بیلیرسن نه یاتیمیرسان؟

لالای بلدی چرا نمی خواهی؟

یالان دنیا

استاد شهریار

سنین بهرن یشین کیمدیر؟

کیمینکینسن؟ یشه ن کیمدیر؟

سنه دوغر و دئین کیمدیر؟

یالان دونیا، یالان دونیا!

سنی فرزانه لر آتدی

قاییب، دیوانه لر توددی

کیمی آلدی، کیمی ساتدی

آلان دونیا، ساتان دونیا

آتی ازل داغا سالدیق

یورولدوقجا دالی قالدیق

آتی ساتدیق، اولاغ آلدیق

یهر اولدی یالان دونیا

بیری آینا ، بیری پاس دیر

بیری آیدین، بیری کاس دیر

کجه توبدور، کونوز پاس دیر

گول آجدیقجا، سولان دونیا

ایگت لرین باشین یشه ن

گوجالار بوزباشین یشه ن

قبیرلرین داشین یشه ن

نوزی یشه قالان دونیا!

نه قاندین، کیم گول اکن دیر؟

کیم قلیچ تک قان توکن دیر؟

تیمور هله کوره کن دیر

چنگیز جانین، آلان دونیا

یامان قورغوا بیغیلایدین!

طوفانلاردا بوغولایدین!

نولایدی بیر داغیلایدین

بیزی درده سالان دنیا

چانیب، سندن کوچن کنجیدی

اجل جامین، ایچن کنجیدی

اولان اولدو، کنچن کنجیدی

نه ایستردین اولان دونیا

بوغولایدین، دوغان یشرده

دوغوب خلقی بوغان یشرده

اوغول نغشین اوغان یشرده

آنا زولفون یولان دونیا

لغات ترکی در فارسی

یکهزار واژه اصل ترکی در پارسی

ادامه از شماره قبل...

آیغرو آیغیر = نر، گشن ؛ به آیغری درآمدن = گشتنی کردن: آن ایغیر تیز ، کند گردد ناگاه × کز شوق پای مادیان راه برد/رکای

مسح

ایل = ائل = قوم ، قبیله ، در ترکی باستان بصورت ایل آمده است (۱۷، ۱)؛ مردم ، ملت ، گروه ، سال ، مطیع و تابع (۲۷)

آیلا = آی (ماه) + لا (اک) = آلین ، هاله دوره ماه ، نام دختر (۵) ؛

هاله = هایلا = آیلا

آیلار = آی (ماه) + لار (اک تحبیب) = ماه نازنین ، نازنین ماه ؛ اک

لر - لار در ترکی علاوه بر وظیفه جمع بستن ، حالت تحبیب هم

ممکن است به اسم بدهد. مانند: قیزلار (دخترک ناز من) ، گوللر

(گل ناز) ، آیلاز (ماه نازنین)

ایلاق = خلیج ، شهری در ختا ، نام درختی (۲۷) ؛ احتمالاً در اصل

آیلاق (گردد مانند ماه) باشد.

ایلچار = ائلچار = ائل (باخ: ایل) + چار (م) = اجتماع مردم برای

انجام کاری (۱) ؛ ایلجاری کردن = خیرسانی

ایلچی = ائلچی = ائل (ایل) + چی (اک شغل ساز) = سفیر ، پیغام

رسان ، خواستگار × ایلچی خانه = سفارتخانه : سَرم فدای تو ای

ایلچی خجسته سیر × مگو زبان فرنگی بگو زبان دگر/ امثال و حکم

ایلخان/ت = خان ایل ، بزرگ و شاه مردم ، عنوان سلاطین مغول در

ایران

ایلخی = ایلخی = رها کردن چهارپایان به صحرا برای چریدن ، رمه

اسب (۱۹، ۱)؛ در دیوان لغات الترک (۲) بصورت ییلخی ثبت شده

است. ریشه اش معلوم نشد...

ادامه دارد